

Udkast - Forslag

til

Lov om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne

(FVU-tilbud for tosprogede m.m)

§ 1

I lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres »fremstilling samt talforståelse« til: »fremstilling, i talforståelse«, og efter »basale matematiske begreber« indsættes: »samt for tosprogede i forhold til deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling«.

2. I § 3, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »der gennemføres lokalt«: »eller i henhold til § 4, stk. 1, nr. 1, eller § 4, stk. 2, 2. pkt.«

3. I § 4, stk. 1, ændres »i de 2 fag« til: »i de tre fag«, og indsættes som nr. 1:

»1) Mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede.«
Nr. 1 og 2 bliver herefter nr. 2 og 3.

4. § 4, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningen efter stk. 1, nr. 2 og 3, opdeles i trin. Undervisningen efter stk. 1, nr. 2, kan endvidere tilrettelægges for tosprogede.«

5. § 4, stk. 4, 1. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

»Ved afslutningen af undervisningen efter stk. 1, nr. 1, tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Ved afslutning af

hvert trin i undervisningen efter stk. 1, nr. 2 og 3, tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve.«

6. I § 4, stk. 5, nr. 3, udgår »skriftlige«.

7. § 7, stk. 1, nr. 5,« affattes således:
»5) frie fagskoler,«

8. I § 7, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »foreninger,«: »og«.

9. § 7, stk. 1, nr. 7 og 8, ophæves.
Nr. 9 bliver herefter nr. 7.

10. I *kapitelloverskriften* før § 9 udgår »skriftlige«.

11. Efter § 19 indsættes i *kapitel 10*:

»§ 19 a. Har ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndiget en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.«

§ 2

Loven træder ikraft den 1. januar 2017.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedindhold

1.2. Lovforslagets baggrund

2. Lovforslagets indhold

2.1. Nyt mundtligt FVU-fag for voksne tosprogede

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Den foreslåede ordning

2.2. Særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning for voksne tosprogede

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Den foreslåede ordning

2.3. Særlige FVU-forløb forbeholdt tosprogede deltagere

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Den foreslåede ordning

2.4. Konsekvensændringer m.v.

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Den foreslåede ordning

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget indebærer en udvidelse af tilbuddet om forberedende voksenundervisning i form af undervisning i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede samt mulighed for tilrettelæggelse af forberedende voksenundervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling for tosprogede.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse anbefalede senest i 2013, at der blev iværksat forsøg med forberedende voksenundervisning for tosprogede på baggrund af en rapport fra en arbejdsgruppe under VEU-rådet om tilbud til voksne tosprogede fra oktober 2011. Der har på den baggrund i 2014, 2015 og 2016 været gennemført forsøg med forberedende voksenundervisning målrettet en tosproget målgruppe, dels gennem tilrettelæggelsen og oprettelsen af hold udelukkende med tosprogede deltagere, dels med et nyt mundtligt fag i forberedende voksenundervisning. Forsøgene er løbende blevet evalueret og har vist sig at styrke målgruppens deltagelse i videre uddannelse.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse har i foråret 2016 derfor anbefalet, at forsøget med forberedende voksenunder-

visning for tosprogede permanentgøres under inddragelse af erfaringerne fra forsøgene i 2014-16.

1.1. Lovforslagets hovedindhold

Ved lovforslaget indføres et nyt fag i forberedende voksenundervisning i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede, FVU-start, samt etableres mulighed for, at forberedende voksenundervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling, FVU-læsning, kan tilrettelægges særligt for tosprogede. Lovforslaget indebærer videre, at det nye fag og den særlige tilrettelæggelse af FVU-læsning for tosprogede kan udbydes for en bestemt deltagerkreds, dvs. tosprogede, og således ikke er omfattet af det almindelige krav om, at forberedende voksenundervisning udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds.

Forslaget indeholder endvidere en række konsekvensændringer af bestemmelserne i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne med hensyn til, hvilke institutioner der efter loven kan udbyde undervisning efter driftsoverenskomst med et voksenuddannelsescenter. Derudover indeholder forslaget en mulighed for ministeren for børn, undervisning og ligestilling til at afskære klageadgang, hvor ministeren har delegeret sine kompetencer til en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling.

1.2. Lovforslagets baggrund

Lovforslagets baggrund er en anbefaling fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse om etablering af rammer for forberedende voksenundervisning for tosprogede.

Ved lov nr. 557 af 6. juni 2007 om ændring af lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne (Styrket læse-, skrive- og regneindsats), der var en del af opfølgningen af velfærdsaftalen, blev de dagældende bestemmelser om, at FVU i læsning, stavning og skriftlig fremstilling (FVU-læsning) på trin 1 kunne tilrettelægges særligt for deltagere med dansk som andetsprog og for ordblinde deltagere, ophævet. Baggrunden herfor var, at målgruppen for FVU-læsning skulle fremgå klart for udbyderne af FVU, og det forventedes, at behovene for målrettede tilbud til tosprogede kunne løftes via tilbuddene om bl.a. danskuddannelse til voksne udlændinge og almen voksenuddannelse (dansk som andetsprog – basis).

FVU har imidlertid vist sig at være det tilbud, som flest med udenlandsk herkomst benytter, når de ikke deltager i danskuddannelserne. Der er derfor behov for at kunne målrette FVU-undervisningen på hold med tosprogede deltagere for at kunne kvalificere uddannelses tilbuddet og øge udbyttet heraf.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse anbefalede senest i 2013, at der blev iværksat forsøg med forberedende voksenundervisning for tosprogede. Der har på den baggrund med hjemmel i de årlige finanslove for 2014, 2015 og 2016 været gennemført et todelt forsøg dels med en justering af det eksisterende FVU-fag, FVU-læsning, hvor undervisningsformen tilrettelægges til en tosproget målgruppe, og hvor det tillades at oprette hold udelukkende med tosprogede deltagere, dels med et nyt mundtligt FVU-fag, FVU-start, der er et tilbud til herboende udlændinge, der ikke længere har ret til danskuddannelse for voksne, men som har et utilstrækkeligt mundtligt dansk til at få udbytte af de eksisterende FVU-fag eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Forsøgene er løbende blevet evalueret i forsøgsperioden dels ved evalueringsmøder med underviserne dels ved ekstern evaluering foretaget af konsulentfirmaet Råd om undervisning og uddannelse. Evalueringen har vist, at deltagerne på FVU-start og på FVU-læsning tilrettelagt for tosprogede typisk er mellem 25-50 år. Af deltagerne kommer ca. 75 pct. fra ikke EU-lande, og langt den største del af deltagerne har været i Danmark i mere end tre år. Af deltagerne på FVU-start gennemfører 84 pct. med afsluttet prøve- eller deltagerbevis, og 70 pct. vurderes efterfølgende at kunne gennemføre et FVU trin 1-forløb. For FVU-læsning for tosprogede er vurderingen, at 70 pct. forventes at opnå fagenes slutmål.

Rådet for Voksen- og Efteruddannelse har i foråret 2016 derfor anbefalet, at forsøget med forberedende voksenundervisning for tosprogede permanentgøres fra den 1. januar 2017 under inddragelse af erfaringerne fra forsøgene i 2014-16.

Regeringen har på forslaget til finansloven for 2017 afsat de nødvendige bevillinger til en imødekomme af anbefalingen fra Rådet for Voksen- og Efteruddannelse, og lovforslaget skal etablere det nødvendige lovgrundlag herfor.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Nyt mundtligt FVU-fag for voksne tosprogede

2.1.1. Gældende ret

Formålet med forberedende voksenundervisning (FVU) er efter gældende lov at give voksne mulighed for at forberede og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber. Undervisningen gives i de to FVU-fag: FVU-læsning og FVU-matematik.

Der er ikke i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne bestemmelser om særlige FVU-tilbud til tosprogede voksne.

2.1.2. Den foreslåede ordning

Baggrunden for det nye FVU-fag er det forsøg, der med hjemmel i en tekstanmærkning på finanslovene for 2014, 2015 og 2016 er gennemført med FVU for tosprogede.

Med forslaget udvides formålsbeskrivelsen for forberedende voksenundervisning så den for voksne tosprogede også omfatter mundtlig fremstilling og formidling i et nyt FVU-fag: FVU-start. Faget er særligt målrettet udlændinge, der som følge af manglende dansksproglige færdigheder ikke har forudsætningerne for at starte på fx FVU eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Forsøget var tilrettelagt således, at faget var målrettet personer, som ikke længere har ret til danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Tilbuddet efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. omfatter danskuddannelse i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kunne påbegynde undervisningen. Denne forudsætning foreslås ikke permanentgjort. Deltagere kan derfor godt have retten til danskuddannelse samtidig med, at de følger de pågældende FVU-fag. Ved denne lempelse ligestilles FVU-fagene med hensyn til adgangsbetingelser og den store fleksibilitet, der er FVU-tilbuddets styrke fastholdes.

Samtidig hermed sikres det, at en potentiel FVU-kursist kan få det mest relevante tilbud inden for FVU-lovens rammer.

Undervisningen på FVU-start skal styrke deltagerens mundtlige kommunikative færdigheder, styrke deres ordkendskab på dansk og styrke deres forudsætninger for læseaktiviteter gennem læse- og skriveforberedelse. Det nye FVU-fag skal forbedre deltagerens mundtlige danskfærdigheder, herunder primært deres ordkendskab, med henblik på fx at danne grundlag for deltagelse i trin 1 i de to FVU-fag FVU-læsning og FVU-matematik.

Undervisningen i det nye fag vil ikke være opdelt i trin som de eksisterende FVU-fag. Deltagerne i det nye fag vil ligesom deltagerne i de eksisterende FVU-fag i forbindelse med undervisningen skulle tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning, jf. lovens § 4, stk. 3. Det nye tilbud vil være omfattet af bemyndigelse til at fastsætte regler i medfør af § 4, stk. 5, om bl.a. undervisningen, herunder adgangen til denne, om bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og om prøver.

Ved afslutningen af det nye fag tilbydes deltagerne en intern mundtlig prøve, der gennemføres på den enkelte institution som en bestået eller ikke-bestået prøve.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 5, 6 og 10, og bemærkningerne hertil.

2.2. Særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning for voksne tosprogede

2.2.1. Gældende ret

Der er efter gældende lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne ikke muligheder for en særlig tilrettelæggelse af FVU-fagene for bestemte målgrupper som fx voksne tosprogede. Der kan således ikke ske en særlig tilrettelæggelse af FVU-læsning, der er målrettet tosprogede.

2.2.2. Den foreslåede ordning

Med forslaget etableres der mulighed for, at FVU-læsning kan tilrettelægges for voksne tosprogede. Baggrunden herfor er, at det har vist sig, at over halvdelen af deltagerne i FVU-læsning er tosprogede og erfaringerne viser, at flere tosprogede har behov for og gavn af et tilbud, der i højere grad tager højde for deres sproglige uddannelsesbehov.

Deltagerne i FVU-læsning tilrettelagt for voksne tosprogede vil ligesom deltagerne i det eksisterende FVU-læsning i forbindelse med undervisningen skulle tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning, jf. lovens § 4, stk. 3. Det nye tilbud vil være omfattet af bemyndigelse til at fastsætte regler i medfør af § 4, stk. 5, om blandt andet undervisningen, herunder adgangen til denne, om opdelingen i trin, om bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og om prøver.

Ved afslutningen af FVU-læsning tilrettelagt for voksne tosprogede tilbydes deltagerne de samme skriftlige prøver som ved FVU-læsning i øvrigt. Prøven gennemføres på den enkelte institution som en bestået eller ikke-bestået prøve.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

2.3. Særlige FVU-forløb forbeholdt tosprogede deltagere

2.3.1. Gældende ret

Efter gældende lovs § 5, stk. 2, skal forberedende voksenundervisning udbydes åbent og kan ikke forbeholdes en bestemt deltagerkreds bortset fra undervisning, der gennemføres lokalt på offentlige og private virksomheder, i foreninger og faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v. for særligt afgrænsede grupper som fx medarbejdere på en bestemt virksomhed, jf. lovens § 3, stk. 1.

Det følger endvidere af lovens § 5, stk. 3, at forberedende voksenundervisning mindst fire gange om året skal udbydes på alle trin af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder.

2.3.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at FVU-start og FVU-læsning tilrettelagt for voksne tosprogede skal kunne forbeholdes en bestemt kreds af deltagere, nemlig voksne tosprogede, der i øvrigt opfylder betingelserne for optagelse på FVU. Disse FVU-tilbud er således ikke omfattet af det almindelige krav om, at forberedende voksenundervisning skal udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds.

Det bemærkes, at de nye FVU-tilbud vil være omfattet af bestemmelsen i gældende lovs § 5, stk. 3. Det nye tilbud om FVU-læsning for voksne tosprogede vil således i lighed med de bestående tilbud om forberedende voksenundervisning i FVU-læsning og FVU-matematik skal udbydes mindst 4 gange om året på alle trin af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder. Tilsvarende vil det nye tilbud FVU-start skulle udbydes mindst 4 gange om året af mindst to uddannelsesinstitutioner m.v. inden for naturlige geografiske områder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Konsekvensændringer m.v.

2.4.1. Gældende ret

Der er i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne bestemmelser om, hvilke institutioner m.v., der kan udbyde undervisning efter lov efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescentret.

Lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne indeholder bestemmelser om klageadgang om afgørelser truffet i henhold til loven eller regler fastsat i medfør af loven af voksenuddannelsescentre, driftsoverenskomstsparter eller uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen til ministeren for børn, undervisning og ligestilling. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage og kan herunder bestemme, at afgørelser ikke kan indbringes for ministeren. En deltagers klage kan dog altid indbringes for ministeren for så vidt afgår retlige spørgsmål.

2.4.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at betegnelserne på de mulige driftsoverenskomstsparter i lovens § 7, stk. 1, justeres med opdatering af betegnelser m.v. svarende til gældende lovgivning.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7, 8 og 9, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås, at der gives ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndigelse til, hvor ministeren har delegeret

ret sine kompetencer efter lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne til en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, at afskære muligheden for klageadgang, medmindre der i loven er etableret en klageadgang til andre end ministeren, eller fastsætte regler om fremgangsmåden ved klagen. Forslaget sikrer, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser inden for ministeriets ressort.

Forslaget vil betyde, at i de tilfælde, hvor kompetencer er delegeret til en styrelse fra ministeriet, vil styrelsens afgørelser være den endelige administrative afgørelse, ligesom ministeriets afgørelser har været det.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Mio. kr., 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Staten i alt	5,0	5,0	4,5	4,5
Heraf:				
Aktivitet	4,5	4,5	4,5	4,5
Implementering	0,5	0,5		

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den [Dato] til den [Dato] været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
--	--------------------------------------	-----------------------------------

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Der er positiv ligestillingskonsekvens i forhold til kvinder, da forsøget viser, at 2/3 af deltagerne er kvinder.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De økonomiske konsekvenser af dette lovforslag estimeres at være offentlige merudgifter på 5,0 mio. kr. i 2017, 5,0 mio. kr. i 2018, 4,5 mio. kr. i 2019 og 4,5 mio. kr. i 2020 for staten. Heraf vedrører 0,5 mio. kr. i 2017 og 2018 udgifter til implementering. Udgifter til aktivitet vedrører de aktivitetsafhængige taxametertilskud, mens udgifterne til implementering vedrører udarbejdelse af informations-, vejlednings- og inspirationsmateriale samt udgifter til konference/temadag. Merudgifterne er indbudgetteret på finanslovsforslaget for 2017.

AK-Samvirke, AOF Danmark, Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler, Bestyrelsesforeningen for VUC, CVU-Rektorkollegiet, Daghøjskoleforeningen, Danmarks Evalueringsinstitut, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Oplysnings Forbund, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Regioner, Danske SOSU-skoler, De Danske Sprogcentre, Det Centrale Handicapråd, Fagligt Fælles Forbund (3F), Folkeligt Oplysnings Forbund, FORA, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelserne (FLD), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Hovedstadens Ordblindeskole, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kriminalforsorgen, Landsorganisationen i Danmark, Lederforeningen ved VUC, Ledernes Hovedorganisation, Ledersamrådet, LOF, Ordblindeforeningen, Produktionsskoleforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet) og Uddannelsesforbundet.

10. Sammenfattende skema

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	5,0 mio. kr. i 2017 og 2018 og 4,5 mio. kr. i 2019 og 2020
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt kryds)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at formålet for forberedende voksenundervisning udvides så det i dansk udover at give voksne muligheder for at forberede og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling også skal omfatte grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede. Forslaget indebærer i øvrigt ikke ændringer i formålet for forberedende voksenundervisning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 2

Det foreslås, at det nye tilbud FVU-start og FVU-læsning, der er tilrettelagt for voksne tosprogede kan forbeholdes denne kreds af deltagere. Sådanne tilbud vil således ikke være omfattet af kravet i lovens § 5, stk. 2, om at forberedende voksenundervisning udbydes åbent og ikke kan forbeholdes en bestemt deltagerkreds idet lovens § 3, stk. 1, indebærer en fravigelse af dette krav.

Det vurderes, at det vil være en pædagogisk fordel, at sådanne FVU-tilbud kan udbydes med henblik på en deltagerkreds alene bestående af voksne tosprogede.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.

Til nr. 3

Det foreslås, at forberedende voksenundervisning udover de to nuværende fag i læsning, stavning og skriftlig fremstilling (FVU-læsning) og i talforståelse, regning og basale matematiske begreber (FVU-matematik) udvides med et grundlæggende fag i mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede: FVU-start.

Det nye fag er et færdighedsfag, hvor deltagerne gennem undervisningen skal forbereder deres mundtlige danskfærdigheder, herunder primært deres ordkendskab. Det centrale formål med faget er at styrke deltagernes evner i mundtlig kommunikation, som et grundlag for videre uddannelser som fx trin 1 i enten FVU-læsning eller FVU-matematik eller arbejdsmarkedsuddannelser.

Undervisningen skal derfor tage sigte på følgende:

- Styrke deltagernes mundtlige kommunikative færdigheder, herunder så de kan kommunikere om relevante emner på et basalt og overvejende situationstilpasset og forståeligt mundtligt dansk samt anvende forskellige kommunikationsstrategier.
- Styrke og øge deltagernes ordkendskab på dansk, herunder så de kan forstå og anvende hyppigt forekommende ord, forstå mindre hyppigt forekommende ord, forstå faste fraser, førfaglige ord samt hyppige ordsammensæt-

ninger og idiomer samt anvende forskellige ordkendskabsstrategier.

- Styrke deres forudsætninger for læseaktiviteter gennem læse- og skriveforberedelse, herunder ved opmærksomhed på sammenhæng mellem teksttype, læseformål og -strategier samt anvende strategier til forståelse og afkodning.

Undervisningen i FVU-start opdeles ikke i trin som i de to andre FVU-fag FVU-læsning (4 trin) og FVU-matematik (2 trin). Det maksimale antal undervisningstimer i FVU-start er på 60 klokketimer.

Der vil blive fastsat nærmere regler om indholdet af faget FVU-start i medfør af bemyndigelsen i lovens § 4, stk. 5, og forslagens § 1, nr. 4-5.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse skal undervisningen i forberedende voksenundervisning opdeles i trin. Det foreslåede 1. pkt. i § 4, stk. 2, er en videreførelse heraf i forhold til FVU-læsning og FVU-matematik, men indebærer, at kravet om opdeling i trin ikke omfatter det nye fag FVU-start.

Det foreslåede 2. pkt. i § 4, stk. 2, indebærer, at FVU-læsning kan tilrettelægges for voksne tosprogede, dvs. med udgangspunkt i de særlige faglige forudsætninger og behov som denne gruppe af FVU-deltagerne har. Den særligt tilrettelagte undervisning i læsning, stavning og skriftlig fremstilling for tosprogede deltagerne tager sigte op, at disse deltagerne typisk afslutter undervisningen på et læse- og skriveniveau, som ikke svarer til de færdigheder som deltagerne i FVU med dansk som modersmål har efter deltagelse i forløb med FVU-læsning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

Til nr. 5

Efter gældende § 4, stk. 4, 1. pkt., tilbydes der ved afslutningen af undervisningen på hvert trin deltagelse i en skriftlig prøve. Der er tale om en centralt stillet skriftlig prøve, der udarbejdes af et opgaveudvalg, der nedsættes af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, og hvor der medvirker beskikkede censorer ved bedømmelsen af opgavebesvarelsener. Prøver i FVU afholdelse af voksenuddannelsescentre, jf. lovens § 9 (og uddannelsesinstitutioner under Kriminalforsorgen, jf. lovens § 13). Voksenuddannelsescentrene gennemfører prøverne lokalt på voksenuddannelsescentret eller ved den drifts-

overenskomstspart, hvor undervisningen har været afholdt. Prøver kan endvidere gennemføres lokalt på virksomheder m.v., hvor undervisningen har været gennemført.

Det foreslåede § 4, stk. 4, 1. pkt., indebærer, at deltagerne i mundtlig fremstilling og formidling ved afslutningen af undervisningen skal tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Der vil i modsætning til de skriftlige prøver være tale om en intern prøve, der gennemføres uden medvirken af en ekstern censor. Der vil ligesom med de skriftlige prøver være tale om bedømmelsen med bestået eller ikkebestået.

Den foreslåede § 4, stk. 4, 2. pkt., er en videreførelse af den gældende ordning for prøverne i FVU-læsning og FVU-matematik.

Den gældende § 4, stk. 4, 2. pkt., der bliver 3. pkt., hvorefter personer, der ikke har deltaget i undervisningen, kan indstille sig til prøve som selvstuderende, videreføres og omfatter således både de hidtidige skriftlige prøver som den nye interne mundtlige prøve.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 6 og 10

Som en konsekvens af, at det nye FVU-fag FVU-start har mundtlige prøver, jf. forslagens § 1, nr. 3, foreslås det, at ordet "skriftlige" udgår. Bemyndigelsen i § 4, stk. 5, nr. 3, og § 9 i kapitel 4 vil herefter omfatte både de skriftlige og mundtlige prøver.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lov nr. 1539 af 27. december 2014, hvor betegnelsen »husholdningsskoler og håndarbejdsskoler« blev ændret til »frie fagskoler«.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 8 og 9

Det foreslås, at de nuværende § 7, stk. 1, nr. 7 og 8, ophæves.

Skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser er i dag institutioner for erhvervsrettet uddannelse og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 1.

Med hensyn til uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, så er den institutionelle regulering, der var af voksenuddannelsescentrenes forhold i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre i dag flyttet til lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til nr. 11

Efter den foreslåede bestemmelse, der er delvis ny i lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., reguleres klageforholdene i de tilfælde, hvor ministeren for børn, undervisning og ligestilling har henlagt opgaver efter loven til en styrelse under ministerens instruktion. Fx er opgaver vedrørende tilsyn og prøveadministration i dag henlagt til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det foreslås med bestemmelsen, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling her kan fastsætte regler om fremgangsmåde ved indgivelse af klager, herunder fx at en klage først skal sendes til styrelsen, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres eller klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse, eller fastsætte regler om at afgørelser truffet af styrelser under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling ikke kan påklages til ministeriet, så styrelsens afgørelse bliver den endelige administrative afgørelse af sagen.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til at afskære klageadgang, der i øvrigt følger af lovgivningen. Det bemærkes, at den klageadgang efter lovens § 19, stk. 4, 2. pkt., som en deltager i FVU har til at påklage retlige spørgsmål til ministeren, vedrører voksenuddannelsescentrenes eller driftsoverenskomstparterers afgørelser og i det omfang ministeren henlægger behandlingen heraf til en styrelse vil det kunne fastsættes, at styrelsens afgørelser heraf ikke kan påklages til ministeren.

Bestemmelsen foreslås indført for at bringe lov om forbedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne i overensstemmelse med den nyeste lovgivningspraksis på ministeriets område, jf. § 36 i lov om kombineret ungdomsuddannelse, § 21 a i lov om produktionsskoler, § 40 b i lov om friskoler og private grundskoler, § 49 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, § 7 i lov om udbud af ungdomsuddannelser i udlandet og § 18, stk. 3, i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. I § 73 i det fremsatte forslag til lov om de gymnasiale uddannelser er der en tilsvarende bestemmelse.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2017.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1. Formålet med forberedende voksenundervisning er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber med henblik på videre uddannelse samt at styrke voksnes forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet.

§ 3. Undervisning efter denne lov kan gennemføres lokalt på offentlige og private virksomheder, i foreninger og faglige organisationer, på uddannelsesinstitutioner m.v. Undervisning, der gennemføres lokalt, kan forbeholdes en bestemt kreds af deltagere.

Stk. 2. (...)

§ 4. Forberedende voksenundervisning omfatter prøveforberedende enkeltfagsundervisning i de 2 fag:

- 1) Læsning, stavning og skriftlig fremstilling.
- 2) Talforståelse, regning og basale matematiske begreber.

§ 4. Forberedende voksenundervisning omfatter prøveforberedende enkeltfagsundervisning i de 2 fag:

- 1) Læsning, stavning og skriftlig fremstilling.
- 2) Talforståelse, regning og basale matematiske begreber.

Stk. 2. Undervisningen opdeles i trin.

Stk. 3.-5. (...)

§ 4. (...)

Stk. 2.-3. (...)

Stk. 4. Ved afslutning af undervisningen på hvert trin tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve. Personer, der ikke har deltaget i undervisningen, kan indstille sig til prøve som selvstuderende.

I lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres »fremstilling samt talforståelse« til: »fremstilling, i talforståelse«, og efter »basale matematiske begreber« indsættes: »samt for tosprogede i forhold til deres grundlæggende færdigheder i mundtlig fremstilling og formidling«.

2. I § 3, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »der gennemføres lokalt«: »eller i henhold til § 4, stk. 1, nr. 1, eller § 4, stk. 2, 2. pkt.«

3. I § 4, *stk. 1*, ændres »i de 2 fag« til: »i de tre fag«, og indsættes som nr. 1:

»1) Mundtlig fremstilling og formidling for tosprogede.«

Nr. 1 og 2 bliver herefter nr. 2 og 3.

4. § 4, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningen efter stk. 1, nr. 2 og 3, opdeles i trin. Undervisningen efter stk. 1, nr. 2, kan endvidere tilrettelægges for tosprogede.«

5. § 4, *stk. 4, 1. pkt.*, ophæves og i stedet indsættes:

»Ved afslutningen af undervisningen efter stk. 1, nr. 1, tilbydes deltagelse i en mundtlig prøve. Ved afslutning af hvert trin i undervisningen efter stk. 1, nr. 2 og 3, tilbydes deltagelse i en skriftlig prøve.«

Stk. 5. (...)

§ 4. (...)

6. I § 4, stk. 5, nr. 3, udgår »skriftlige«.

Stk. 2.-4. (...)

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter regler om

1) undervisningen, herunder om adgangen til denne, om opdeling i trin, og om uddannelses- og erhvervsvejledning,

2) bevis for deltagelse i undervisningen samt betingelser herfor og

3) skriftlige prøver, herunder om deltagelse som selvstuderende samt om udstedelse af bevis for deltagelse.

§ 7. Efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescentret kan undervisning efter denne lov udbydes af

7. § 7, stk. 1, nr. 5, affattes således:

»5) frie fagskoler,«.

1) institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

2) daghøjskoler,

3) produktionsskoler,

4) sprogcentre,

5) husholdningsskoler og håndarbejdsskoler,

6) folkeoplysende foreninger,

7) skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser,

8) uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, og

9) regionale og kommunale institutioner med specialundervisning for voksne.

§ 7. Efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescentret kan undervisning efter denne lov udbydes af

8. I § 7, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »foreninger,«: »og«.

1) institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

2) daghøjskoler,

3) produktionsskoler,

4) sprogcentre,

5) husholdningsskoler og håndarbejdsskoler,

6) folkeoplysende foreninger,

7) skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser,

8) uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, og

9) regionale og kommunale institutioner med specialundervisning for voksne.

Stk. 2.-3. (...)

§ 7. Efter driftsoverenskomst med voksenuddannelsescentret kan undervisning efter denne lov udbydes af

1) institutioner godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse,

2) daghøjskoler,

3) produktionsskoler,

4) sprogcentre,

5) husholdningsskoler og håndarbejdsskoler,

6) folkeoplysende foreninger,

7) skoler, der udbyder social- og sundhedsuddannelser,

8) uddannelsesinstitutioner, der er godkendt sammenlagt i medfør af § 12, stk. 2, i lov om almen

voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre, og

9) regionale og kommunale institutioner med specialundervisning for voksne.

Stk. 2.-3. (...)

Afholdelse af skriftlige prøver ved forberedende voksenundervisning

9. § 7, stk. 1, nr. 7 og 8, ophæves.

Nr. 9 bliver herefter nr. 7.

10. I kapiteloverskriften før § 9 udgår »skriftlige«.

11. Efter § 19 indsættes i *kapitel 10*:

»§ 19 a. Har ministeren for børn, undervisning og ligestilling bemyndiget en styrelse under Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.«

Loven træder ikraft den 1. januar 2017.